

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/212175,Uroczystosc-upamietniajaca-Matke-Marie-Symplicyte-Nehring-i-siostry-felicjanki.html>
28.02.2026, 10:46

[Następny](#)

[Powrót](#)

Uroczystość upamiętniająca Matkę Marię Symplicytę Nehring i siostry felicjanki

12 stycznia 2025 roku w Marysinie Wawerskim w Warszawie odbyła się uroczystość upamiętniająca Matkę Marię Symplicytę Nehring oraz siostry felicjanki, które w czasie II wojny światowej niosły pomoc potrzebującym. Organizatorem wydarzenia był warszawski oddział Instytutu Pamięci Narodowej we współpracy ze Zgromadzeniem Sióstr Felicjanek Wawer.

12.01.2025

[II Wojna Światowa](#) [Polacy ratujący Żydów](#) [Represje](#) [Zbrodnie niemieckie](#)

Uroczystość rozpoczęła się mszą świętą w kościele pw. Matki Bożej Królowej Polski przy ul. Kościuszkowców 85, po której zostały złożone kwiaty pod pomnikiem poświęconym Matce Symplicytcie i siostram felicjankom. W wydarzeniu uczestniczyli m.in. dr Mateusz Szpytma, zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, Zbigniew Siedlewski, zastępca dyrektora Oddziału IPN w Warszawie oraz siostry ze Zgromadzenia Felicjanek. Ich obecność podkreślała wagę pamięci i szacunek dla bohaterских czynów upamiętnionych postaci.

Podczas uroczystości przypomniano o heroicznej działalności Matki Symplicyty, Amerykanki polskiego pochodzenia, która w czasie okupacji niemieckiej pomagała ofiarom wojny. Od 6 października do 12 grudnia 1942 roku, po przystąpieniu Stanów Zjednoczonych do wojny, była więziona na Pawiaku.

W czasie okupacji siostry felicjanki z Marysina Wawerskiego niosły pomoc rannym żołnierzom, prowadziły tajne nauczanie oraz udzielały schronienia dzieciom żydowskiego pochodzenia w sierocińcu św. Feliksa. Ich działalność przyczyniła się do ocalenia tysięcy ludzi i jest żywym świadectwem odwagi i poświęcenia.

W ramach upamiętnienia Matki Symplicyty oraz sióstr felicjanek w grudniu 2024 roku oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Warszawie sfinansowało tablicę informacyjną umieszczoną w Alei Matki Symplicyty Nehring. Wcześniej, [24 kwietnia 2022 r., odsłonięto tablicę pamiątkową dedykowaną Matce Symplicytcie, także sfinansowaną przez to biuro.](#)

* * *

Matka Maria Symplicyta - Stanisława Nehring (1891-1966)

Matka Symplicyta Nehring (ze zbiorów Zgromadzenia Sióstr Felicjanek, Warszawa-Wawer)

W czasie II wojny światowej przełożona warszawskiej prowincji Zgromadzenia Sióstr Świętego Feliksa z Kantalicjo, razem z siostrami zakonnymi niosła pomoc tysiącom cywilów i żołnierzom: dokarmiały, leczyły, z narażeniem własnego życia ukrywały cywilów, w tym dzieci pochodzenia żydowskiego w wawerskim sierocińcu św. Feliksa, prowadziła tajne nauczanie.

Stanisława Nehring przyszła na świat w Buffalo, w Stanach Zjednoczonych w rodzinie polskich emigrantów. W 1907 roku wstąpiła do Zgromadzenia Sióstr Felicjanek w Buffalo. Założycielką

Zgromadzenia opartego na ideałach św. Franciszka z Asyżu w 1855 r. była bł. Maria Angela Truszkowska. Pierwsze felicjanki pojawiły się w Stanach Zjednoczonych w 1874 roku. Ich główną misją było zachowanie wiary i polskości wśród rodzin polskich emigrantów. Zakładały placówki oświatowe, gdzie dzieci polskich emigrantów miały szansę nauczyć się języka polskiego, poznać ojczystą historię, literaturę i kulturę narodową. Stanisława Nehring w 1920 roku rozpoczęła trzyletnie studia na Katolickim Uniwersytecie w Waszyngtonie. W 1924 roku weszła w skład zarządu Prowincji Niepokalanego Serca Maryi w Buffalo, osiem lat później stanęła na jej czele.

W 1938 roku została przełożoną Prowincji Królowej Korony Polskiej w podwarszawskim Wawrze. Kiedy wybuchła wojna, jako obywatelka Stanów Zjednoczonych nie skorzystała z możliwości powrotu za Ocean. Gdy Niemcy zaczęli zajmować Wawer w 1939, Siostry na jej prośbę powiesiły na klasztorze flagę USA. Matka Symplicyta oświadczyła, że zakon jest fundacją amerykańską, co uchroniło felicjanki przed utratą klasztoru i represjami. Nawet w czasie gdy Hitler przyjechał 22 września 1939 obserwować z wieży pobliskiego kościoła walczącą Warszawę, wojska niemieckie zajęły tylko część budynku. Dopiero po przystąpieniu Stanów Zjednoczonych do wojny jako Amerykanka polskiego pochodzenia została uwięziona na Pawiaku (od 6 października do 12 grudnia 1942 r.).

W czasie kampanii wrześniowej i okupacji niemieckiej siostry felicjanki pod jej kierownictwem niosły pomoc ludności cywilnej, zorganizowały w klasztorze szpital polowy dla rannych żołnierzy. Na polecenie Matki Symplicyty Nehring wszystkie placówki i instytucje kierowane przez siostry felicjanki przyjmowały dzieci żydowskie. Szeroko zakrojona pomoc rozciągała się na całą społeczność żydowską, nie tylko dzieci. Na początku wojny siostry pomagały również Januszowi Korczakowi, który z grupą dzieci przebywała wówczas w kolonii „Różyczka”. Felicjanki przy klasztorze w Wawrze-Glinkach (dzisiejszy Marysin Wawerski) prowadziły w czasie wojny internat i gimnazjum żeńskie, zwane Szkołą Gospodarstwa Domowego, gdzie za zgodą władz szkolnych polskiego państwa podziemnego siostry zorganizowały tajne nauczanie: liceum humanistyczne przygotowujące do matury. Ze wspomnień jednej z uczennic: *„(...) przez 3 godz. dziewczęta obierały ziemniaki na obiad dla kuchni. Instruktorza wyznaczała jedną z nas na lektorkę. Najczęściej byłam to ja, gdyż podobno ładnie czytałam. Instruktorza podsuwała nam: Sienkiewicza, Żeromskiego, Prusa, Z. Kossak. Książki były trudne. Żadna z nas w domu tego nie czytała. Trudniejsze pozycje instruktorza czytała sama i wiele tłumaczyła. Między zajęcia gospodarcze były wplatane przedmioty trudne zakazane: łacina, historia geografii, język polski, matematyka, fizyka, chemia. (...) Czasem odwiedzały nas wizytacje. Władze oświatowe widząc nas w pracowni pochylone nad maszynami do szycia były zachwycone. Ani pomyśleli, że przed chwilą wyszedł od nas profesor od łaciny (...) Dyrektorka często nam powtarzała, że zdobyta tu wiedza przyda się Ojczyźnie i społeczeństwu.*

W podziemiach kościoła przy klasztorze organizowano obchody świąt narodowych, przedstawienia teatralne. Odpowiedzialność za wszystkie te przedsięwzięcia w czasie wojny i okupacji niemieckiej spoczywała na Matce Symplicyie.

Miejscowa ludność już sierpniu 1941 roku ofiarowała siostrom felicjankom krucyfiks, na ręce Matki Symplicyty, jako wyraz wdzięczności za ich ofiarną pomoc we wrześniu 1939 r. Krucyfiks umieszczono w kruchcie marysińskiego kościoła. Dzięki odwadze Matki Marii Symplicyty felicjanki ocaliły życie setek ludzi, również w czasie powstania warszawskiego.

Po wojnie Symplicyta Nehring została wybrana w 1946 przełożoną generalną. Pod koniec 1949 roku władze komunistyczne nie chciały przyznać jej – obywatelce USA – polskiej wizy. Matka

Symplicyta musiała wyjechać z kraju. Do 1958 roku była przełożoną generalną. Opuszczając Polskę, przeniosła Generalat z Krakowa do Ponca City w Stanach Zjednoczonych, potem do Rzymu. Za sprawą Matki Symlicyty felicjanki rozpoczęły działalność we Francji, Niemczech i Brazylii. W dniu jej pogrzebu Rada Miasta Buffalo zawiesiła obrady, a chorągiew miasta została opuszczona do połowy masztu.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Warszawa

Warszawa

II wojna światowa, Okupacja niemiecka, Polacy ratujący Żydów pod okupacją niemiecką, Represje, Zbrodnie niemieckie

Upamiętnienie